Biuletyn Europejski nr 1 (96)/2022*

Spis treści

Informacje 2

Nowe akty prawne Unii Europejskiej 5

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej 6

Cła 6

Cudzoziemcy 7

Obywatelstwo Unii Europejskiej 7

Ochrona środowiska 8

Podatki 11

Pomoc państwa 13

Prawa podstawowe 16

Rolnictwo i rybołówstwo 17

Swoboda przedsiębiorczości 20

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 22

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych 25

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

▪ Z dniem 1 stycznia 2022 r. Polska objęła roczne przewodnictwo Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE). W pracach OBWE uczestniczą państwa europejskie, ale też Rosja i Stany Zjednoczone.

▪ W dniach 7–9 stycznia 2022 r. w Warszawie odbyła się debata obywatelskiej Konferencji w sprawie przyszłości Europy. Uczestnicy z całej Europy dyskutowali o zmianach klimatycznych, ochronie środowiska i ochronie zdrowia.

▪ W styczniu w Białorusi trwały dalsze represje wobec zwolenników demokratycznej opozycji, domagającej się uczciwych wyborów prezydenckich, w tym wobec działaczy polonijnych. Na jednym z milicyjnych komisariatów pobito śmiertelnie kolejną osobę (D. Uszapowa).

Na granicy z Polską i UE natomiast trwa kryzys humanitarny wywołany presją migracyjną na granicę z Polską, Litwą i Łotwą (Białoruś umożliwia przemyt ludzi z Bliskiego Wschodu i Afryki, starając się przepchnąć ich przez swoje zachodnie granice – w tym przez granicę z Polską, która jest zarazem częścią najdłuższej lądowej granicy UE). Jednak jego skala jest o mniejsza niż w poprzednich miesiącach.

▪ 16 stycznia 2022 r. Zgromadzenie Narodowe Francji uchwaliło ustawę o paszporcie covidowym, zgodnie z którą bez zaświadczenia o szczepieniu na COVID-19 nie będzie możliwe wejście do restauracji, na stadion ani odbycie międzyregionalnej podróży pociągiem.

▪ 16 stycznia 2022 r. organizacja *Amnesty International*, zajmująca się zapobieganiem naruszeniom praw człowieka, wezwała władze Włoch do zmiany restrykcji związanych z koronawirusem tak, by nie dochodziło do dyskryminacji osób niezaszczepionych na COVID-19.

▪ 18 stycznia 2022 r. Roberta Metsola, europosłanka z Malty, została wybrana nową przewodniczącą Parlamentu Europejskiego. Zastąpi ona na tym stanowisku zmarłego Davida Sassoliego. Roberta Metsola zasiada w Parlamencie Europejskim od 2013 r. i reprezentuję Europejską Partię Ludową (EPP).

Europosłanka Koalicji Obywatelskiej Ewa Kopacz została ponownie wybrana na

stanowisko wiceprzewodniczącej Parlamentu Europejskiego.

- 20 stycznia 2022 r. austriacki parlament przegłosował wprowadzenie od 1 lutego obowiązku szczepienia dorosłych (osób powyżej 18 roku życia) szczepionką przeciw COVID-19. To pierwszy kraj w Europie, który zdecydował się na takie przepisy.

- 20 stycznia 2022 r. Komisja Europejska wysłała Polsce wezwanie do zapłaty dotychczas naliczonej grzywny za nieprzestrzeganie decyzji Trybunału Sprawiedliwości UE z października 2021 r., na podstawie której Trybunał nałożył na Polskę karę w wysokości miliona euro dziennie za niezawieszenie Izby Dyscyplinarnej, co jego zdaniem stanowiło naruszenie prawa UE. Wniosek Polski o nieegzekwowanie kar za działalność Izby Dyscyplinarnej SN do czasu reform został odrzucony.

- 20 stycznia 2022 r. rzecznik generalny TSUE Anthony Micheael Collins przedstawił opinię w zainicjowanej pytaniem prejudycjalnym rumuńskiego sądu apelacyjnego sprawie C-430/21 RS (ECLI:EU:C:2022:44), w której wyraził stanowisko, że zasada niezawisłości sędziowskiej, wyrażona w art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 2 TUE i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, stoi na przeszkodzie przepisowi krajowemu lub praktyce, zgodnie z którymi sądy krajowe nie są uprawnione do badania zgodności z prawem Unii przepisu krajowego uznanego za zgodny z konstytucją na mocy orzeczenia trybunału konstytucyjnego państwa członkowskiego. Zdaniem rzecznika generalnego zasada ta stoi na przeszkodzie możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego i zastosowaniu kar wobec sędziego w związku z takim badaniem.

- 24 stycznia 2022 r. rząd polski udzielił odpowiedzi na pismo Komisji Europejskiej w ramach „pieniędzy za praworządność". Celem pism skierowanych przez Komisję do władz Polski i Węgier było – z formalnego punktu widzenia – zebranie informacji przed kolejnymi krokami podejmowanymi w ramach procedury opartej na powiązaniu wypłat budżetowych z przestrzeganiem zasad państwa prawa.

- 24 stycznia 2022 r. unijny komisarz ds. budżetu, Johannes Hahn, przekazał, że Komisja Europejska może zamrozić wypłaty środków z funduszy strukturalnych dla Węgier i Polski przed wyborami parlamentarnymi na Węgrzech, które odbędą się 3 kwietnia. Komisja miałaby zadecydować o zamrożeniu

wypłaty środków z funduszy strukturalnych dla obu krajów zgodnie z tzw. zasadą warunkowości, która uzależnia wypłatę pieniędzy od przestrzegania zasad praworządności.

- 25 stycznia 2022 r. TSUE poinformował na Twitterze, że wyrok w sprawie mechanizmu warunkowości, zaskarżonego przez rządy Polski i Węgier, zostanie ogłoszony 16 lutego br. (sprawa C-156/21). Rzecznik generalny TSUE Manuel Campos Sánchez-Bordona w opinii wydanej 2 grudnia 2021 r. zasugerował, by Trybunał oddalił skargi obu państw na mechanizm warunkowości, uzależniający wypłatę środków unijnych od przestrzegania praworządności.

- 25 stycznia 2022 r. Trybunał Konstytucyjny odroczył do 23 lutego br. rozprawę w sprawie K 7/21 zainicjowanej wnioskiem Prokuratora Generalnego o zbadanie zgodności z Konstytucją RP art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zakresie, w jakim umożliwia Europejskiemu Trybunałowi Praw Człowieka kwestionować status sędziów powoływanych na wniosek nowej Krajowej Rady Sądownictwa.

- 26 stycznia 2022 r. Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy ponownie odrzuciło przedstawione przez polski rząd kandydatury na sędziego ETPC. W grudniu 2021 r. rząd polski przedłożył w Strasburgu listę tych samych kandydatów, których zgłoszono w kwietniu 2021 r. (Elżbieta Karska, Aleksander Stępkowski i Agnieszka Szklanna), a którzy nie uzyskali aprobaty Zgromadzenia Parlamentarnego z uwagi na brak transparentności procedury ich wskazania (w szczególności brak publicznego wysłuchania). Odrzucenie całej polskiej listy kandydatów zarekomendował Zgromadzeniu w styczniu br. Komitet Rady Europy ds. wyboru sędziów Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, gdyż w jego ocenie nie wszyscy kandydaci spełniają wymogi określone w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.
Kadencja prof. dr. hab. Krzysztofa Wojtyczka w ETPC upłynęła w końcu października 2021 r.

- 28 stycznia 2022 r. Polska zgłosiła poprawki do zaproponowanego na początku grudnia 2021 r. przez Komisję Europejską porozumienia w sprawie zmian w prawie azylowym w związku z instrumentalnym wykorzystywaniem migrantów przez Białoruś. Propozycję zmian w prawie azylowym przedstawiła prezydencja francuska – zakładała ona wydłużenie procedur azylowych oraz

uproszczenie zasad deportacji. Polska domagała się jednak, by w razie „instrumentalnego wykorzystywania migrantów" procedury azylowe mogły zostać całkowicie zawieszone. Pozostałe kraje UE, w tym Litwa i Łotwa, które również borykają się z kryzysem na granicy z Białorusią, zgodziły się na polityczny kompromis w sprawie prawa azylowego.

- Jak wynika z drugiej edycji przygotowanego przez Redakcję Publikacji Elektronicznych LEX raportu: „Polskie sprawy podatkowe przed Trybunałem Sprawiedliwości UE", aż 71% wyroków w polskich sprawach rozstrzyganych przez Trybunał w latach 2004–2021 było korzystnych dla podatników. Od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. TSUE wydał łącznie 69 orzeczeń dotyczących podatków w sprawach polskich, z czego 49 spraw zakończyło się sukcesem polskich podatników. Pozostałe 17 orzeczeń (25%) zakończyło się dla podatników niepowodzeniem. W przypadku trzech orzeczeń trudno mówić o korzystnym rozstrzygnięciu dla którejkolwiek ze stron sporu. W samym 2021 r. TSUE rozstrzygnął sześć „polskich" spraw podatkowych, z czego aż pięć zakończyło się sukcesem podatników z Polski, a tylko jedna ich przegraną.

Nowe akty prawne UE

[*) Podane informacje stanowią wybór nowych aktów prawnych UE we wskazanym miesiącu]

- Decyzja Rady (UE) 2022/86 z dnia 17 stycznia 2022 r. w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Wspólnego Komitetu EOG w odniesieniu do zmiany załącznika II (Przepisy techniczne, normy, badania i certyfikacja) do Porozumienia EOG (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.Urz. z 21.1.2022 r., L 14, s. 19–20).

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/112 z dnia 25 stycznia 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/746 w odniesieniu do przepisów przejściowych dotyczących niektórych wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro oraz odroczonego stosowania warunków dotyczących wyrobów produkowanych w ramach instytucji zdrowia publicznego

(Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.Urz. z 28.1.2022 r., L 19, s. 3–6).

- Decyzja Komisji (UE) 2022/121 z dnia 27 stycznia 2022 r. ustanawiająca przepisy wewnętrzne dotyczące przekazywania informacji osobom, których dane dotyczą, oraz ograniczenia niektórych ich praw w kontekście przetwarzania danych osobowych do celów rozpatrywania wniosków i zażaleń na mocy regulaminu pracowniczego (Dz.Urz. z 28.1.2022 r., L 19, s. 77–83).

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Cła

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-326/20, „MONO" SIA przeciwko Valsts ieņēmumu dienests

Odesłanie prejudycjalne – Podatki akcyzowe – Dyrektywa 2008/118/WE – Zwolnienie ze zharmonizowanego podatku akcyzowego – Wyroby przeznaczone do wykorzystania w kontekście stosunków dyplomatycznych lub konsularnych – Warunki stosowania zwolnienia określone przez przyjmujące państwo członkowskie – Zapłata w formie bezgotówkowej

*) Artykuł 12 dyrektywy Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylającej dyrektywę 92/12/EWG należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on temu, aby przyjmujące państwo członkowskie przy określaniu warunków i ograniczeń dotyczących stosowania zwolnienia z podatku akcyzowego od wyrobów wykorzystywanych w kontekście stosunków dyplomatycznych i konsularnych uzależniło stosowanie tego zwolnienia od spełnienia warunku, aby cena nabycia wspomnianych wyrobów została zapłacona w formie bezgotówkowej.

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie C-432/20, ZK

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Polityka imigracyjna – Dyrektywa 2003/109/WE – Artykuł 9 ust. 1 lit. c) – Utrata statusu obywatela państwa trzeciego będącego rezydentem długoterminowym – Nieobecność na terytorium Unii Europejskiej przez okres 12 kolejnych miesięcy – Przerwanie tego okresu nieobecności – Nieregularne i krótkotrwałe pobyty na terytorium Unii

*) Artykuł 9 ust. 1 lit. c) dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi należy interpretować w ten sposób, że każda fizyczna obecność rezydenta długoterminowego na terytorium Unii w okresie 12 kolejnych miesięcy, nawet jeśli taka obecność nie przekracza w tym okresie ogółem zaledwie kilku dni, wystarczy do zapobieżenia utracie przez tego rezydenta statusu rezydenta długoterminowego na podstawie tego przepisu.

Obywatelstwo Unii Europejskiej

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 18 stycznia 2022 r. w sprawie C-118/20, JY przeciwko Wiener Landesregierung

Odesłanie prejudycjalne – Obywatelstwo Unii – Artykuły 20 i 21 TFUE – Zakres stosowania – Zrzeczenie się obywatelstwa danego państwa członkowskiego w celu uzyskania obywatelstwa innego państwa członkowskiego, zgodnie z promesą nadania obywatelstwa wydaną zainteresowanej osobie przez to ostatnie państwo – Cofnięcie tej promesy ze względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego – Zasada proporcjonalności – Sytuacja bezpaństwowca

*) Sytuacja osoby, która mając obywatelstwo tylko jednego państwa członkowskiego, zrzeka się tego obywatelstwa i traci z tego względu status obywatela Unii w celu uzyskania

obywatelstwa innego państwa członkowskiego w następstwie udzielenia jej promesy nadania obywatelstwa przez organy tego ostatniego państwa, jest objęta, ze względu na swój charakter i swoje skutki, zakresem stosowania prawa Unii, jeżeli cofnięcie tej promesy uniemożliwia tej osobie odzyskanie statusu obywatela Unii.

*) Artykuł 20 TFUE należy interpretować w ten sposób, że właściwe organy krajowe i, w danym wypadku, sądy krajowe przyjmującego państwa członkowskiego mają obowiązek zbadać, czy decyzja o cofnięciu promesy nadania obywatelstwa tego państwa członkowskiego, skutkująca ostateczną utratą statusu obywatela Unii przez zainteresowaną osobę, jest zgodna z zasadą proporcjonalności – biorąc pod uwagę konsekwencje, jakie wynikają z tej decyzji w odniesieniu do sytuacji tej osoby. Ten wymóg zgodności z zasadą proporcjonalności nie jest spełniony, gdy decyzję taką uzasadniono popełnieniem wykroczeń administracyjnych określonych w kodeksie ruchu drogowego, które zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym skutkują nałożeniem zwykłej kary pieniężnej.

Ochrona środowiska

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie C-165/20, ET (występujący jako syndyk masy upadłościowej Air Berlin PLC&Co. Luftverkehrs KG) przeciwko Bundesrepublik Deutschland

Odesłanie prejudycjalne – System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych – Dyrektywa 2003/87/WE – Artykuł 3 f) – Uwzględnienie działalności lotniczej – Dyrektywa 2008/101/WE – Rozdzielanie i nieodpłatne wydawanie operatorom statków powietrznych uprawnień do emisji – Zaprzestanie przez takiego operatora działalności z powodu wszczęcia postępowania upadłościowego – Decyzja właściwego organu krajowego o odmowie wydania uprawnień syndykowi masy upadłościowej spółki

*) Artykuł 3 lit. e) dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE, zmienionej rozporządzeniem Parlamentu

Europejskiego i Rady (UE) 2017/2392 z dnia 13 grudnia 2017 r., należy interpretować w ten sposób, że liczba uprawnień do emisji lotniczych przydzielonych nieodpłatnie operatorowi statków powietrznych powinna, w przypadku zaprzestania przez tego operatora prowadzenia działalności lotniczej w danym okresie rozliczeniowym w handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, zostać zmniejszona proporcjonalnie do tej części tego okresu, w której działalność ta nie jest już prowadzona.

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie C-181/20, VYSOČINA WIND a.s. przeciwko Česká republika – Ministerstvo životního prostředí

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Dyrektywa 2012/19/UE – Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – Obowiązek finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z paneli fotowoltaicznych – Skutek wsteczny – Zasada pewności prawa – Niewłaściwa transpozycja dyrektywy – Odpowiedzialność państwa członkowskiego

*) Artykuł 13 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) jest nieważny w zakresie, w jakim przepis ten nakłada na producentów obowiązek finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z paneli fotowoltaicznych wprowadzonych do obrotu w okresie od dnia 13 sierpnia 2005 r. do dnia 13 sierpnia 2012 r.

Artykuł 13 ust. 1 dyrektywy 2012/19 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym, które nakładają na użytkowników paneli fotowoltaicznych, a nie na producentów tych paneli, obowiązek finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z rzeczonych paneli wprowadzanych do obrotu od dnia 13 sierpnia 2012 r., czyli od dnia wejścia w życie tej dyrektywy.

*) Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że okoliczność, iż państwo członkowskie przyjęło przepisy sprzeczne z dyrektywą Unii przed przyjęciem tej dyrektywy, nie stanowi sama w sobie naruszenia prawa Unii, ponieważ dopóki

dyrektywa ta nie stanie się częścią porządku prawnego Unii, dopóty nie można uznać, że osiągnięcie przewidzianego w niej rezultatu jest poważnie zagrożone.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie C-238/20, „Sātiņi-S" SIA

Odesłanie prejudycjalne – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 17 – Prawo własności – Dyrektywa 2009/147/WE – Rekompensata za szkody wyrządzone w akwakulturze przez dzikie ptaki chronione na obszarze Natura 2000 – Rekompensata w kwocie niższej niż wartość rzeczywiście poniesionych szkód – Artykuł 107 ust. 1 TFUE – Pomoc państwa – Pojęcie „korzyści" – Przesłanki – Rozporządzenie (UE) nr 717/2014 – Zasada *de minimis*

*) Artykuł 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, by przyznana przez państwo członkowskie rekompensata z tytułu strat poniesionych przez podmiot gospodarczy w wyniku zastosowania na obszarze sieci Natura 2000 środków ochronnych na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa była znacznie niższa od wartości rzeczywistej szkody poniesionej przez ten podmiot.

*) Artykuł 107 ust. 1 TFUE należy interpretować w ten sposób, że przyznana przez państwo rekompensata z tytułu strat poniesionych przez podmiot gospodarczy w wyniku zastosowania na obszarze sieci Natura 2000 środków ochronnych na podstawie dyrektywy 2009/147 stanowi „pomoc państwa" w rozumieniu tego postanowienia, jeżeli spełnione są pozostałe przesłanki dotyczące takiej kwalifikacji.

*) Artykuł 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 [TFUE] do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy rekompensata taka jak opisana w pkt 2 sentencji niniejszego wyroku spełnia przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE, przewidziana w tym przepisie rozporządzenia górna granica pomocy *de minimis* w wysokości 30 000 EUR ma zastosowanie do tej rekompensaty.

Podatki

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-513/20, Autoridade Tributária e Aduaneira przeciwko Termas Sulfurosas de Alcafache SA

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 132 ust. 1 lit. b) – Zwolnienia dotyczące określonych czynności wykonywanych w interesie ogólnym – Zwolnienie opieki szpitalnej i medycznej – Czynności ściśle związane – Kuracje termalne – Kwota pobierana za założenie indywidualnej karty, która zawiera kartotekę medyczną

*) Artykuł 132 ust. 1 lit. b) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że czynność polegająca na założeniu indywidualnej karty, która zawiera kartotekę medyczną uprawniającą do nabycia świadczeń opieki medycznej w ramach „klasycznych zabiegów termalnych" w uzdrowisku termalnym, może być objęta zwolnieniem z podatku od wartości dodanej przewidzianym w tym przepisie jako czynność ściśle związana z opieką medyczną, w przypadku gdy karta i kartoteka obejmują dane dotyczące stanu zdrowia, przepisanej i zaplanowanej opieki medycznej, jak również sposobów jej realizacji, do których to danych wgląd jest niezbędny dla świadczenia tej opieki i osiągnięcia zamierzonych celów leczniczych.

Rzeczona opieka medyczna oraz czynności ściśle z nią związane powinny być ponadto podejmowane na warunkach socjalnych porównywalnych do stosowanych w odniesieniu do instytucji prawa publicznego, przez ośrodki medyczne i diagnostyczne lub inne odpowiednio uznane placówki o podobnym charakterze w rozumieniu tego art. 132 ust. 1 lit. b).

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-363/20, Marcas MC Szolgáltató Zrt. przeciwko Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Odesłanie prejudycjalne – Spółki – Podatek dochodowy od osób prawnych – Kontrola podatkowa – Zakres stosowania prawa Unii – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej –

Artykuł 51 ust. 1 – Stosowanie prawa Unii – Brak – Czwarta dyrektywa 78/660/EWG – Roczne sprawozdania finansowe niektórych rodzajów spółek – Księgowanie przychodu z praw własności intelektualnej – Artykuł 2 ust. 3 – Zasada prawdziwego i rzetelnego obrazu spółki – Artykuł 31 – Wycena pozycji zamieszczonych w rocznych sprawozdaniach finansowych – Przestrzeganie zasad rachunkowości

*) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne przedłożone przez Fővárosi Törvényszék (sąd dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry) postanowieniem z dnia 29 czerwca 2020 r. w zakresie, w jakim dotyczą one praktyk organów podatkowych państwa członkowskiego dotyczących kontroli i kar za uchybienia skarbowe w dziedzinie podatku dochodowego od osób prawnych.

*) Artykuł 2 ust. 3 i art. 31 czwartej dyrektywy Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. wydanej na podstawie art. [50 ust. 2 lit. g) TFUE] i w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/51/WE z dnia 18 czerwca 2003 r., należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie praktyce organów podatkowych państwa członkowskiego polegającej na kwestionowaniu zapisów księgowych spółki na tej podstawie, że odbiegają one od zasad kompletności i współmierności, zawartych w przepisach tego państwa członkowskiego, nawet jeśli wszystkie pozostałe zasady rachunkowości przewidziane w tych przepisach są przestrzegane, jeżeli brak ich przestrzegania nie stanowi wyjątkowego odstępstwa, koniecznego dla zapewnienia zgodności z zasadą prawdziwego i rzetelnego obrazu spółki, podanego w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego wraz z uzasadnieniem oraz wskazaniem wpływu na stan aktywów i pasywów, sytuację finansową oraz wynik finansowy spółki.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-156/20, Zipvit Ltd przeciwko Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 168 – Prawo do odliczenia – Błędnie zwolnione świadczenie usług

pocztowych – VAT uznany za zawarty w cenie handlowej świadczenia dla celów skorzystania z prawa do odliczenia – Wyłączenie – Pojęcie VAT „należnego lub zapłaconego”

*) Artykuł 168 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że podatku od wartości dodanej (VAT) nie można uznać za należny lub zapłacony w rozumieniu tego przepisu, a zatem nie podlega on odliczeniu przez podatnika, jeżeli z jednej strony podatnik ten i jego usługodawca niesłusznie uznali na podstawie błędnej wykładni prawa Unii dokonanej przez organy krajowe, że rozpatrywane świadczenia były zwolnione z VAT, i w konsekwencji wystawione faktury nie wykazywały tego podatku w sytuacji, w której umowa zawarta pomiędzy tymi dwoma podmiotami przewidywała, że jeżeli podatek ten był należny, to usługobiorca powinien ponieść jego koszt, a z drugiej strony nie poczyniono we właściwym czasie żadnych kroków zmierzających do odzyskania VAT, przez co doszło do przedawnienia wszelkich przysługujących usługodawcy i organowi podatkowemu i celnemu środków prawnych zmierzających do odzyskania błędnie nienaliczonego VAT.

Pomoc państwa

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie C-347/20, SIA „Zinātnes parks” przeciwko Finanšu ministrija

Odesłanie prejudycjalne – Fundusze strukturalne – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) – Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 – Program współfinansowania – Pomoc państwa – Rozporządzenie (UE) nr 651/2014 – Zakres stosowania – Ograniczenia – Pojęcia „subskrybowanego kapitału zakładowego” i „przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji” – Wykluczenie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji ze wsparcia z EFRR – Zasady dotyczące skuteczności podwyższenia subskrybowanego kapitału zakładowego – Data przedstawienia dowodów tego podwyższenia – Zasady niedyskryminacji i przejrzystości

*) Artykuł 2 pkt 18 lit. a) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 [TFUE] należy interpretować w ten sposób, że w celu ustalenia, czy spółka znajduje się „w trudnej sytuacji" w rozumieniu tego przepisu, wyrażenie „subskrybowany kapitał zakładowy" należy rozumieć jako odnoszące się do wszystkich wkładów, które obecni lub przyszli wspólnicy lub akcjonariusze danej spółki wnieśli lub nieodwołalnie zobowiązali się wnieść.

*) Artykuł 3 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 należy interpretować w ten sposób, że w celu ustalenia, czy wnioskodawcę należy uznać za nieznajdującego się „w trudnej sytuacji" w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia nr 651/2014, właściwa instytucja zarządzająca powinna brać pod uwagę wyłącznie dowody zgodne z wymogami, które zostały określone przy ustanawianiu procedury wyboru projektów, pod warunkiem że wymogi te są zgodne z zasadami skuteczności i równoważności, a także z ogólnymi zasadami prawa Unii, takimi jak w szczególności zasady równego traktowania, przejrzystości i proporcjonalności.

*) Artykuł 125 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, a także zasady niedyskryminacji i przejrzystości, do których odnosi się ten przepis, należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym wnioski dotyczące projektów nie mogą być przedmiotem wyjaśnień po upływie terminu składania wspomnianych

wniosków. Jednakże, zgodnie z zasadą równoważności, ten brak możliwości uzupełnienia dokumentacji przez wnioskodawców po upływie terminu składania wniosków dotyczących projektów musi dotyczyć wszystkich procedur, które można, w stosownym przypadku, uznać za porównywalne, pod względem przedmiotu, podstawy i istotnych elementów, z procedurą przewidzianą w celu uzyskania wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie C-179/20, Fondul Proprietatea SA przeciwko Guvernul României, SC Complexul Energetic Hunedoara SA (w likwidacji), SC Complexul Energetic Oltenia SA, Compania Naţională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica" SA

Odesłanie prejudycjalne – Rynek wewnętrzny energii elektrycznej – Dyrektywa 2009/72/WE – Artykuł 15 ust. 4 – Dysponowanie priorytetowe – Bezpieczeństwo dostaw – Artykuł 32 ust. 1 – Swobodny dostęp stron trzecich – Gwarantowany dostęp do systemów przesyłowych – Dyrektywa 2009/28/WE – Artykuł 16 ust. 2 – Gwarantowany dostęp – Artykuł 107 ust. 1 TFUE – Artykuł 108 ust. 3 TFUE – Pomoc państwa

*) Artykuł 32 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie przyznaniu przez państwo członkowskie prawa gwarantowanego dostępu do sieci przesyłowych niektórym producentom energii elektrycznej, których instalacje wykorzystują miejscowe paliwa jako źródła energii pierwotnej w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, o ile owo prawo gwarantowanego dostępu opiera się na obiektywnych i racjonalnych kryteriach i jest proporcjonalne do zamierzonego uzasadnionego celu, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

*) Artykuł 107 ust. 1 TFUE należy interpretować w ten sposób, że szereg środków wprowadzonych decyzją rządową, polegających na priorytetowym dysponowaniu przez operatora systemu, którego kapitał jest w większości

własnością państwa, energią elektryczną wytwarzaną przez niektórych producentów energii elektrycznej, których instalacje wykorzystują miejscowe paliwa jako źródła energii pierwotnej, na gwarantowanym dostępie do sieci przesyłowych dla energii elektrycznej wytwarzanej przez instalacje wspomnianych producentów oraz na obowiązku świadczenia przez tych producentów na rzecz operatora systemu usług pomocniczych o określonej ilości megawatów, co uprawnia ich do dostarczania tej ilości po z góry ustalonych cenach, uznawanych za wyższe od cen rynkowych, może zostać uznany za „pomoc państwa" w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W takiej sytuacji taki szereg środków należy uznać za nową pomoc, która jako taka podlega obowiązkowi uprzedniego zgłoszenia Komisji Europejskiej, zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE.

Prawa podstawowe

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-282/19, YT i inni przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca – MIUR, Ufficio Scolastico Regionale per la Campania

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Dyrektywa 1999/70/WE – Porozumienie ramowe w sprawie pracy na czas określony zawarte przez UNICE, CEEP oraz ETUC – Klauzule 4 i 5 – Umowy o pracę na czas określony zawierane w sektorze publicznym – Nauczyciele religii katolickiej – Pojęcie „obiektywnych powodów" uzasadniających odnowienie takich umów – Stałe potrzeby w zakresie personelu zastępczego

*) Klauzulę 5 Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego w dniu 18 marca 1999 r., stanowiącego załącznik do dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącej Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC), należy interpretować w ten sposób, że, po pierwsze, stoi ona na przeszkodzie

uregulowaniu krajowemu wykluczającemu nauczycieli religii katolickiej w szkołach publicznych z zakresu stosowania przepisów mających na celu sankcjonowanie nadużywania kolejnych umów na czas określony, gdy w wewnętrznym porządku prawnym nie istnieje żaden inny skuteczny środek sankcjonujący nadużywanie wspomnianych umów, i po drugie, że konieczność posiadania dokumentu poświadczającego zdolność do nauczania wydanego przez organ kościelny w celu umożliwienia tym nauczycielom nauczania religii katolickiej nie stanowi „obiektywnego powodu" w rozumieniu klauzuli 5 pkt 1 lit. a) tego porozumienia ramowego, ponieważ ten dokument jest wydawany tylko jeden raz – a nie przed każdym rokiem szkolnym implikującym zawarcie umowy o pracę na czas określony.

Rolnictwo i rybołówstwo

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-881/19, Tesco Stores ČR a.s. przeciwko Ministerstvo zemědělství

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Zbliżanie ustawodawstw – Rozporządzenie (UE) nr 1169/2011 – Załącznik VII część E pkt 2 lit. a) – Przekazywanie konsumentom informacji na temat żywności – Etykietowanie i prezentacja środków spożywczych – Dyrektywa 2000/36/WE – Załącznik I część A pkt 2 lit. c) – Wyroby kakaowe i czekoladowe – Wykaz składników środka spożywczego przeznaczony dla konsumentów w państwie członkowskim

*) Część E pkt 2 lit. a) załącznika VII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 należy interpretować w ten sposób, że podmiot gospodarczy, w ramach etykietowania produktów sprzedawanych na terytorium państwa

członkowskiego, jest zwolniony z obowiązku wyszczególnienia wszystkich składników stanowiących składnik złożony w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. h) tego rozporządzenia tylko wtedy, gdy ten składnik złożony objęty nazwą handlową na podstawie części A załącznika I do dyrektywy 2000/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 czerwca 2000 r. odnoszącej się do wyrobów kakaowych i czekoladowych przeznaczonych do spożycia przez ludzi został oznaczony w wykazie składników przy użyciu tej nazwy handlowej w wersji językowej danego państwa członkowskiego.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-377/19, Benedetti Pietro e Angelo Ss i inni przeciwko Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

Odesłanie prejudycjalne – Sektor mleka i przetworów mlecznych – Kwoty – Dodatkowa opłata wyrównawcza – Rozporządzenie (WE) nr 1788/2003 – Dostawy przekraczające dostępną ilość referencyjną producenta – Pobór wkładu do dodatkowej opłaty wyrównawczej przez skupującego – Zwrot nadpłaconej opłaty wyrównawczej – Rozporządzenie (WE) nr 595/2004 – Artykuł 16 – Kryteria redystrybucji nadwyżek opłat wyrównawczych

*) Artykuł 16 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 595/2004 z dnia 30 marca 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które skutkuje tym, że zwrot nadpłaty dodatkowej opłaty wyrównawczej powinien przysługiwać priorytetowo producentom, w odniesieniu do których skupujący spełnili ciążący na nich obowiązek miesięcznej wpłaty tej opłaty wyrównawczej.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie C-234/20, „Sātiņi-S” SIA

Odesłanie prejudycjalne – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) –

Rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 – Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich – Artykuł 30 ust. 6 lit. a) – Płatności z tytułu sieci Natura 2000 – Rekompensata za utratę dochodów na obszarach rolnych i leśnych – Torfowiska – Zakaz zakładania plantacji żurawiny – Brak rekompensaty – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 17 – Prawo własności

*) Artykuł 30 ust. 6 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 należy interpretować w ten sposób, że nie wyłącza on co do zasady z płatności w ramach sieci Natura 2000 torfowisk, w przypadku gdy znajdują się one na obszarach sieci Natura 2000 wyznaczonych zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa i wchodzą w zakres pojęć „użytku rolnego” lub „lasu” w rozumieniu, odpowiednio, art. 2 ust. 1 lit. f) i r) rozporządzenia nr 1305/2013 lub art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia, a zatem do których, jako do „obszar[ów] roln[ych] i leśn[ych] sieci Natura 2000” w rozumieniu wspomnianego art. 30 ust. 6 lit. a), mogą odnosić się płatności, o których mowa w art. 30 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia.

*) Artykuł 30 ust. 6 lit. a) rozporządzenia nr 1305/2013 należy interpretować w ten sposób, że pozwala on państwu członkowskiemu na wyłączenie z płatności w ramach sieci Natura 2000, po pierwsze, „obszarów rolnych sieci Natura 2000” w rozumieniu tego przepisu, w tym, w takim wypadku, torfowisk, które należałyby do takich obszarów, a po drugie, zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1305/2013, torfowisk znajdujących się na obszarach sieci Natura 2000, które wchodziłyby co do zasady w zakres pojęcia „lasu” w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. r) tego rozporządzenia, a tym samym w zakres pojęcia „obszarów leśnych sieci Natura 2000” w rozumieniu art. 30 ust. 6 lit. a) wspomnianego rozporządzenia. Ten ostatni przepis należy również interpretować w ten sposób, że pozwala on państwu członkowskiemu na ograniczenie takich płatności w odniesieniu do obszarów leśnych Natura 2000, obejmujących w danym wypadku

torfowiska, do sytuacji, w których wyznaczenie tych obszarów jako „obszarów sieci Natura 2000” skutkuje utrudnieniem prowadzenia na nich szczególnego rodzaju działalności gospodarczej, w szczególności działalności leśnej.

*) Artykuł 30 rozporządzenia nr 1305/2013 w związku z art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie należy przyznawać płatności z tytułu sieci Natura 2000 właścicielowi torfowiska objętego tą siecią na podstawie uzasadnienia, że wprowadzono ograniczenie działalności gospodarczej, którą można prowadzić na takim torfowisku, w szczególności zakaz zakładania na nim plantacji żurawiny, podczas gdy w chwili nabycia danej nieruchomości właściciel wiedział o takim ograniczeniu.

Swoboda przedsiębiorczości

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-55/20, Minister Sprawiedliwości

Odesłanie prejudycjalne – Dopuszczalność – Artykuł 267 TFUE – Pojęcie „sądu krajowego” – Adwokacki sąd dyscyplinarny – Dochodzenie dyscyplinarne prowadzone wobec adwokata – Postanowienie rzecznika dyscyplinarnego ustalające brak przewinienia dyscyplinarnego i umarzające postępowanie – Odwołanie Ministra Sprawiedliwości do adwokackiego sądu dyscyplinarnego – Dyrektywa 2006/123/WE – Usługi na rynku wewnętrznym – Artykuł 4 pkt 6 i art. 10 ust. 6 – System zezwoleń – Wycofanie zezwolenia – Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Brak możliwości zastosowania

*) Artykuł 10 ust. 6 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym należy interpretować w ten sposób, że nie skutkuje on zastosowaniem art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej do postępowania odwoławczego zainicjowanego przed adwokackim sądem dyscyplinarnym przez organ władzy publicznej, który wnosi o uchylenie postanowienia rzecznika dyscyplinarnego o umorzeniu dochodzenia prowadzonego w sprawie dotyczącej adwokata wobec stwierdzenia, że czyn nie zawierał

znamion przewinienia dyscyplinarnego, a w razie uchylenia tego postanowienia – o przekazanie sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie C-110/20, Regione Puglia przeciwko Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare, Ministero dei Beni e delle Attività culturali e del Turismo, Ministero dello Sviluppo economico, Presidenza del Consiglio dei Ministri, Commissione tecnica di verifica dell'impatto ambientale

Odesłanie prejudycjalne – Energia – Dyrektywa 94/22/WE – Warunki udzielania zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów oraz korzystania z nich – Zezwolenie na poszukiwanie węglowodorów na konkretnym obszarze geograficznym przez określony czas – Obszary przyległe – Przyznanie większej liczby zezwoleń temu samemu podmiotowi – Dyrektywa 2011/92/UE – Artykuł 4 ust. 2 i 3 – Ocena skutków wywieranych na środowisko

*) Dyrektywę 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów i art. 4 ust. 2 i 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, które ograniczają zasięg obszaru objętego zezwoleniem na poszukiwanie węglowodorów, lecz nie ustanawiają wyraźnego zakazu wydania jednemu i temu samemu podmiotowi gospodarczemu większej liczby zezwoleń odnoszących się do przyległych do siebie obszarów, obejmujących łącznie powierzchnię przekraczającą ten zasięg, pod warunkiem iż udzielanie zezwoleń w ten sposób będzie gwarantować, że działalność polegająca na prowadzeniu rozpatrywanych badań będzie prowadzona w jak najlepszy zarówno z technicznego, jak i ekonomicznego punktu widzenia sposób, jak również osiągnięcie realizowanych przez dyrektywę 94/22 celów. W ramach oceny skutków wywieranych na środowisko należy również ocenić skumulowany skutek mogących znacząco oddziaływać na

środowisko naturalne przedsięwzięć przedstawionych przez ten podmiot we wnioskach o zezwolenie na poszukiwanie węglowodorów.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowią noty informacyjne MSZ oraz informacje zawarte w bazie HUDOC]

Wyrok (Izba) z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie *Jallow przeciwko Norwegii* (skarga nr 36516/19)

Brak naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC – prawo do sądu – prawo do rzetelnego procesu – przeprowadzenie rozprawy przy zapewnieniu obecności i reprezentacji procesowej skarżącego w drodze połączenia internetowego

Skarżący to obywatel i mieszkaniec Gambii, którego była żona z dziećmi mieszkała w Norwegii. Pełną władzę rodzicielską nad dziećmi wykonywała wyłącznie matka, a swoje najmłodsze dziecko skarżący spotkał tylko raz, w czasie pobytu matki z dziećmi na wakacjach w Gambii w 2015 r. W 2017 r. matka dzieci zmarła, a skarżący podjął próbę uzyskania prawa do opieki nad najmłodszym dzieckiem. Próbę taką podjęła jednocześnie również ciotka – siostra zmarłej matki.

Skarżący chciał się stawić osobiście przed norweskim sądem na rozprawie w przedmiocie przyznania mu opieki i władzy rodzicielskiej, nie uzyskał jednak wizy i pozwolenia na wjazd. Związane było to z ograniczeniami przyjętymi przez krajowego ustawodawcę w związku z pandemią COVID-19. „Na żywo" na sali sądowej stawiła się jedynie siostra matki, natomiast skarżący brał udział w rozprawie w drodze wideokonferencji internetowej, za pomocą komunikatora *Skype*. Sprawa zakończyła się prawomocnie w 2019 r.: sąd norweski stwierdził, że władza rodzicielska nie zostanie skarżącemu przyznana, a dziecko dla swojego dobra powinno pozostać w Norwegii. W rozprawach apelacyjnych skarżący również uczestniczył w drodze wideokonferencji. Oprócz ograniczeń przyjętych z uwagi na zdrowie publiczne w związku z pandemią COVID-19 władze norweskie podnosiły istnienie uzasadnionej obawy, że w przypadku udzielenia skarżącemu zezwolenia na

wjazd, pozostanie on w Norwegii nielegalnie.

W skardze do ETPC skarżący zarzucił, że brak zapewnienia mu możliwości osobistego udziału „na żywo" w postępowaniu przed sądem stanowiło naruszenie jego prawa do rzetelnego procesu (art. 6 ust. 1 EKPC), natomiast nieoddanie mu dziecka pod opiekę stanowiło naruszenie jego prawa do poszanowania życia rodzinnego (art. 8 EKPC).

Trybunał nie zgodził się ze skarżącym i nie potwierdził naruszeń ani art. 6 ust. 1 ani art. 8 Konwencji.

W szczególności w analizowanej sprawie ETPC uznał, że nie doszło do naruszenia art. 6 EKPC, gdyż:
1) ewentualne odroczenie sprawy i nierozpoznanie jej *online* mogłoby mieć negatywne konsekwencje dla strony, a przede wszystkim małoletniego;
2) decyzja w sprawie – ze względu na jej charakter–nie była uzależniona od bezpośredniego wrażenia sędziego, jakie mogła wywrzeć osoba (strona), gdyby była fizycznie obecna w sądzie;
3) brak było zastrzeżeń strony i jej pełnomocnika co do sposobu procedowania przez sąd online;
4) strona była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, z którym mogła się konsultować (chociaż było to technicznie bardziej skomplikowane) i skarżący nie miał większych problemów z poufną komunikacją ze swoim adwokatem.

Trybunał zgodził się także z sądami krajowymi, że ze względu na interes małoletniego dziecka państwo norweskie w najlepszy sposób realizowało cel niezwłocznego rozpatrzenia sprawy i szybkiego zabezpieczenia interesów dziecka, zwłaszcza że więź dziecka z ojcem w rzeczywistości nie istniała i art. 8 EKPC, chroniący życie prywatne i rodzinne, nie miał zastosowania w sprawie.

Wyrok (Izba) z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie *Freitas Rangel przeciwko Portugalii* (skarga nr 78873/13)

Naruszenie art. 10 EKPC – wolność wyrażania opinii – swoboda

dziennikarskiej wypowiedzi o sądach i prokuraturze

Skarżący to znany portugalski dziennikarz, który podczas przesłuchań prowadzonych przez komisję parlamentarną powołaną do przeprowadzenia postępowania na temat wolności mediów w Portugalii wypowiadał się krytycznie na temat środowiska sędziowskiego i prokuratorskiego. Skarżący bardzo krytycznie przedstawił organizacje zrzeszające sędziów i prokuratorów – jako organizacje ingerujące w działania organów politycznych, przekazujące tajemnice sądowe i prokuratorskie dziennikarzom itp. Obie organizacje wystąpiły do sądów karnych o skazanie skarżącego za naruszenie ich dobrego imienia. W efekcie został on ukarany karami grzywny w wysokości około 20 tys. euro.

W skardze do ETPC skarżący zarzucił, że taki stan rzeczy stanowił naruszenie jego prawa do wolności wyrażania opinii, chronionego w art. 10 Konwencji.

Trybunał zgodził się ze skarżącym. Przede wszystkim ETPC wskazał, że obie organizacje zawodowe (zrzeszające odpowiednio sędziów i prokuratorów) są często proszone o przedstawianie opinii w parlamencie w sprawach dotyczących funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Następnie Trybunał zaznaczył, że kwestie, o których skarżący informował komisję parlamentarną, czyli udostępnianie poufnych informacji dziennikarzom dla realizacji bieżących celów politycznych, stanowiły kwestie zainteresowania publicznego. Według ETPC większość wypowiedzi skarżącego miało charakter osądów ocennych, a nie wypowiedzi o faktach. Nawet jeżeli sformułowania użyte przez skarżącego były niefortunne, to jednak jego wypowiedzi mogły zostać potraktowane jako ilustracja szerszego problemu społecznego, to jest ingerowania organów wymiaru sprawiedliwości w bieżące działania polityczne w kraju poprzez dostarczanie mediom poufnych informacji. Ponadto, co podkreślił ETPC, wypowiedzi dotyczące spraw politycznych objęte są szczególnie wysokim poziomem ochrony w świetle art. 10 EKPC.

Ponadto, ETPC przypomniał, że ochrona dobrego imienia osoby prawnej i ochrona dobrego imienia osoby fizycznej to na podstawie art. 10 Konwencji dwa różne poziomy ochrony, jednakże ochrona osoby fizycznej jest wyższa. Zdaniem Trybunału, sądy krajowe skoncentrowały się przede wszystkim na ochronie praw osobistych organizacji sędziów i prokuratorów, pomijając konieczność zrównoważenia

interesów skarżącego oraz opinii publicznej w ochronie wolności do wyrażania opinii. Trybunał stwierdził, że zasądzona grzywna i odszkodowanie były zupełnie nieproporcjonalne do realizowanego celu oraz wywierały mrożący wpływ na swobodę wypowiedzi politycznych w kraju. Ostatecznie Trybunał skonkludował, że sądy krajowe nie przedstawiły odpowiedniego uzasadnienia swej ingerencji w wolność wypowiedzi skarżącego, co skutkowało przyjęciem, iż sporna ingerencja nie była konieczna w demokratycznym społeczeństwie. W związku z tym ETPC stwierdził, że w sprawie skarżącego doszło do naruszenia zagwarantowanej w art. 10 EKPC wolności wyrażania opinii.

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2022 r., sygn. akt I SA/Wr 208/21

„1. Czy art. 2 ust. 1 lit. a) i c); art. 14 ust. 1 i art. 24 ust. 1, art. 98 ust. 1 – 3 dyrektywy 2006/112/WE Rady z 28.11.2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE z dnia 11.12.2006 r. nr L 347, s. 1; dalej: dyrektywa 112) w związku z art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z 15.03.2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (wersja przekształcona; Dz. Urz. UE z 23.03.2011 r. Nr L 7, s. 1) w związku z pktem 1 i 12a Załącznika Nr III do tej dyrektywy oraz motywami 4 i 7 dyrektywy 112, jak też zasada lojalnej współpracy, zasada neutralności podatkowej, zasada legalizmu podatkowego oraz zasada pewności prawa stoją na przeszkodzie przepisom krajowym takim jak zastosowane w niniejszej sprawie, które przewidują obniżoną stawkę VAT 5% dla towarów spożywczych m.in. napojów zawierających mleko odwołując się do kodu nomenklatury scalonej CN 2202, wykluczając z tej stawki towary spożywcze m.in. napoje zawierające mleko zaklasyfikowane do usług związanych z wyżywieniem w oparciu o polską klasyfikację statystyczną (PKWiU 56) i stosując wobec takich towarów (ich dostaw lub usług) obniżoną stawkę VAT 8%, w sytuacji gdy przeciętny konsument dokonując nabycia tych towarów czy też

usług traktuje te dostawy (usługi) jako zaspokajające tą samą jego potrzebę? 2. Czy praktyka administracyjna powodująca zastosowanie dwóch różnych, obniżonych stawek VAT wobec towarów mających te same obiektywne cechy i właściwości w zależności od wystąpienia usług przygotowania i podania takiego towaru, różnicująca tym samym takie towary pod względem podmiotowym, a nie przedmiotowym jest zgodna z zasadą neutralności podatkowej i zasadą pewności prawa?".